

Interne notater

STATISTISK SENTRALBYRÅ

90/11

27. februar 1990

**IMMATERIELLE INVESTERINGER I
OLJEUTVINNING, BERGVERKSDRIFT
OG INDUSTRI. 1986-88**

AV

GEIR FRENGEN

IMMATERIELLE INVESTERINGER

I OLJEUTVINNING, BERGVERKSDRIFT OG INDUSTRI. 1986 - 88.

INNHOILDSFORTEGNELSE

INNLEDNING

I.	BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN	s	4
II.	OPPLEGG OG GJENNOMFØRING AV UNDERSØKELSEN	s	5
II.1	Enhet	s	5
II.2	Utvalg	s	5
II.3	Gjennomføring av undersøkelsen	s	6
II.4	Estimering av totaltall for hele populasjonen	s	7
III.	BEGREPER OG KJENNEMERKER	s	9
III.1	<u>Immaterielle investeringer</u>	s	10
	(Interne immaterielle investeringer)	s	10
	F o U	s	10
	Program og systemutvikling	s	11
	Organisasjon, administrasjon og kunnskapsutvikling	s	11
	Miljø og helseinvesteringer	s	11
	Markedsinvesteringer	s	12
	Oppkjøp av bedrifter	s	12
III.2	Finansiering av bedriftsoppkjøp og ulike typer investeringer i 1987	s	13
	Leasing	s	13
III.3	Referanse- og kontrolldelen av undersøkelsen	s	13
	Materielle investeringer	s	13
	F o U	s	14
	Markedsføring	s	14
	Aksjekapitalen i foretaket til markedsverdi eller pålydende	s	14
	Anvendelse av produksjonen	s	14
	Sysselsetting	s	15
	Salg og eksport	s	15

IV.	RESULTATER FOR IDENTISKE BRANSJEENHETER I 1987	s 15
	Hovedresultater for 1987	s 15
	Fordelingen av immaterielle investeringer for industrien for 1987	s 16
	Finansiering av bedriftsoppkjøp og ulike typer investeringer i 1987	s 18
V.	TABELLDEL	
	TABELL 1 Antall enheter i utvalget og populasjonen	s 19
	<u>Tabeller for identiske bransjeenheter 1986 - 88</u>	s 20
	TABELL 2 Immaterielle investeringer Totalt	s 20
	TABELL 3 Immaterielle investeringer pr. sysselsatt fordelt på kostnadstyper	s 24
	TABELL 4 Forsking og utvikling og markeds- føringskostnader pr. sysselsatt	s 28
	TABELL 5 Finansiering av bedriftsoppkjøp og ulike typer investeringer Prosent 1987	s 32
	<u>Tabell for hele utvalget. 1986 - 88.</u>	s 36
	TABELL 6 Immaterielle investeringer Totalt	s 36
	VEDLEGG : SKJEMA	s 37

INNLEDNING

Statistisk sentralbyrå foretok i 1988 en utvalgsundersøkelse for å kartlegge omfanget av immaterielle investeringer i oljeutvinning, bergverksdrift og industri for årene 1986 - 88. Undersøkelsen omfatter et bruttoutvalg på omlag 817 bransjeenheter, med varierende sysselsettingsgrense etter næring. I denne undersøkelsen er en bransjeenhet alle bedriftene i ett foretak med samme næringshovedgruppe.

I korthet omfatter immaterielle investeringer kostnader til omsetningsfremmende aktiviteter med langsiktig resultathorisont og et nyhetselement, som ikke er av fysisk karakter:
Forskning og utvikling; Kunnskapsutvikling generelt; Organisasjons- og administrasjonsutvikling; Program- og systemutvikling; Markedsbearbeiding og Miljø- og helseutvikling.

Undersøkelsen viste at det er stor ulikhet mellom næringer i satsing på immaterielle investeringer. Kjemisk-teknisk -, maskin- og elektronikkindustrien hadde høyest immaterielle investeringer, nesten like høye som de tradisjonelle bruttorealinvesteringene. Disse næringene hadde meget høyere kostnader til FoU enn de andre. Innen næring- og nytelsesmiddel-, tekstil- og bekledning-, tre- vare-, treforedling og grafisk industri var det lave immaterielle investeringer. Disse var meget jevnere fordelt over satsingsområder enn for de store immaterielle investorene.

Store deler av de materielle og de immaterielle investeringene ble finansiert ved egeninntjening. Undersøkelsen viser imidlertid at det også lot seg gjøre å finansiere en stor andel av de immaterielle investeringene ved hjelp av lån og offentlige ordninger.

For de tre årene undersøkelsen omfatter, viste de immaterielle investeringene større stabilitet enn de materielle.

I. BAKGRUNNEN FOR UNDERSØKELSEN

Bakgrunnen var interessen internasjonalt, i forskingen og hos myndighetene for immaterielle investeringer. Næringsdepartementet tok initiativet og finansierte den. Finansdepartementet, Næringslivets Hovedorganisasjon, Næringsøkonomisk Institutt, Senter for Anvendt Forsking og NTNF var med i forberedelsene til undersøkelsen. Næringslivets Hovedorganisasjon (dengang Norges Industriforbund) og Næringsøkonomisk Institutt (dengang Industriøkonomisk Institutt) har gjort undersøkelser av immaterielle investeringer.

Mange har vært interessert i diskusjonen om bruttorealinvesteringene er tilstrekkelige mål for konjunkturer, aktivitet eller endringer i produksjonsmuligheter. Dette tradisjonelle investeringsbegrepet omfatter bare anskaffelser av materielle eller fysiske aktiva i form av eiendommer, anlegg, bygninger og maskiner. Postindustrielle samfunn eller næringsliv på et høyt utviklingsstadium, består i stor utstrekning av kunnskapsintensiv industri og tertiærnæringer. Undersøking av dette i USA, Sverige og Finland, viser at kunnskapsintensiv industri har like mye immaterielle som materielle investeringer.

Dette taler for at lønnsomheten, produktiviteten og den økonomiske veksten i disse økonomiene kanskje avhenger vel så mye av de immaterielle som de tradisjonelle bruttorealinvesteringene. Derfor føres en diskusjon om realinvesteringene også bør omfatte andre tiltak av realøkonomisk betydning, immaterielle investeringer.

Interessen for temaet fra myndighetenes side er å ha et materiale til å vurdere næringspolitikken. Politikken har som mål å omstille næringslivet fra skjermet virksomhet og redusere oljeavhengigheten, ved å stimulere utviklingen av et kunnskapsintensivt næringsliv. Det er naturlig å evaluere næringspolitikken i lys av de ovennevnte forskningsresultatene for økonomier vi kan sammenlikne Norge med. Hvordan vil næringspolitiske virkemidler som skatteregler for rentefradrag, støttetiltak til bruttorealinvesteringer og skatteavskrivning av realkapital påvirke ressursallokeringen i næringslivet i forhold til målet å stimulere kunnskapsintensivt nærings-

liv? Disse virkemidlene gjør realkapitalen relativt rimeligere enn andre innsatsfaktorer, og lån mer gunstig enn egenfinansiering. Næringsdepartementet uttrykte senest i St. meld. nr. 53/1988-89 kap. 4 behov for egenkapital for finansiering av investeringer, som et ledd i en omstillingspolitikk i disse utpekte satsingsområdene, kunnskapsintensivt og konkurranseutsatt næringsliv utenom oljesektoren. Kunnskapsintensive næringer har behov for egenkapital fordi de investerer relativt mye i kompetanseoppbygging, som ikke har den pantesikring som lånefinansiering krever.

II. OPPLEGG OG GJENNOMFØRING AV UNDERSØKELSEN

II.1 Enhet

Ønsket om å oppnå så detaljert materiale som mulig, talte for bedrift som enhet. Siden bedrift er en geografisk lokalisert næringsspesifikk virksomhet, og i praksis ikke nødvendigvis er en regnskapsmessig rapporteringsenhet, ville det ikke være hensiktsmessig å hente inn oppgaver over immaterielle investeringer på dette nivået.

I denne undersøkelsen er en bransjeenhet alle bedriftene i ett foretak med samme næringshovedgruppe. Bransjeenheten er entydig avgrenset ved foretaksnummer og næringskode (på tresifret nivå i Standard for næringsgruppering). Denne enheten vil i mange tilfelle tilsvare foretakenes laveste regnskapsmessige rapporteringsnivå. Derfor ble denne enheten valgt som oppgavegiver. Ved å bruke bransjeenhet vil vi få informasjon om ulikheter over næringer, men tape informasjon om regionale variasjoner i de immaterielle investeringene, som valget av bedrift ville kunne gitt. Dette ble vurdert som et mindre interessant aspekt.

Vi vurderte det derimot som viktig å foreta en fordeling etter næring og derfor var foretak en lite egnet rapporteringsenhet.

II.2 Utvalg

Utvalget ble trukket blant bedrifter med næring i oljeutvinning,

bergverksdrift eller industri fra Bedrifts- og foretaksregisteret. Bedriftene ble aggregert innen foretaket på næringshovedgrupper (tre-sifret nivå i Standard for næringsgruppering), og trukket ut etter kriterier på størrelse målt i antall sysselsatte. Utvalget utgjorde en totaltelling av de største enhetene i de ulike næringshovedgruppene. Grensen for minste antall sysselsatte varierte for de ulike næringshovedgrupper.

Dette var motivert av erfaringer gjort i USA og Sverige: De største immaterielle investorene er konkurranseutsatte, store (i omsetting, sysselsetting og/ eller lønnsomhet), kunnskapsintensive ferdigvareprodusenter (markedsinvestorer) eller innsatsvareprodusenter (FoU-investorer).

Derfor ble spesielt næringene 31, 35 og 38 overrepresentert i utvalget.

Overrepresentasjon i enkelte interessante utvalgte næringer ble gjort ved å sette sysselsettingsgrensen helt ned til et laveste nivå på 20. Underrepresentasjon i utvalgte næringer ble gjort ved å sette grensen for den utvalgte enheten ved 150 sysselsatte, ref. tab. 1 (s. 19).

Utvalget vil således i liten grad kunne avsløre hvordan immaterielle investeringer varierer med enhetens størrelse. Det er en svakhet med undersøkelsen, som bør forbedres ved eventuelle nye undersøkelser.

II.3 Gjennomføring av undersøkelsen

Hovedproblemet med denne undersøkelsen av immaterielle investeringer, var at de fleste foretakene ikke førte kostnadene på egne konti i sine regnskap. Derfor hadde flere oppgavegivere problemer med å avgrense oppgavene i forhold til begrepene. Dessuten forekom det at noen ikke forstod definisjonene av begrepene. Vi var i telefonkontakt med de aller fleste oppgavegiverne i forbindelse med utfylling og revisjon av skjema. Dette var til stort gjensidig utbytte for oppgavegiverne og vår revisor med hensyn til presisering av begrepene og avgrensingen av oppgavene.

Disse problemene gjorde oppgavegivingen vanskelig, og resulterte i usikkerhet i materialet utover det som må forventes ved oppblåsingen. Dette gjelder i stor grad markedsinvesteringene, som er svært usikre og derfor bør tolkes i sammenheng med de samlede markedsføringskostnadene.

Oppgavene ble gitt for utført virksomhet i 1986 og 1987, samt frivillige anslag for 1988. Vi bad også om frivillige oppgaver for sysselsetting og markedsinvesteringer påløpt i utenlandske datterselskaper i samme næring, men siden disse ble dårlig besvart er de ikke anvendt.

Erfaring fra undersøkelsen var at enbedrift- og flerbedriftsforetak med alle enhetene i samme næring var greie å revidere, fordi firmaene kunne finne oppgavene i foretaksregnskapene, og at bransje- og foretaksoppgavene var de samme.

Mange flerbedriftsforetak med flere bransjeenheter var problematiske å revidere da de ofte bare ga en oppgave. Dette ble begrunnet med at det ikke eksisterte separate regnskap for de ulike enhetene. Under revisjonen ble dette tilfredstillende løst, ved at anslag for enhetene ble separert ut ved hjelp av oppgaver fra Industristatistikken.

Foretak med betydelig virksomhet i andre næringer, fikk også skjema for foretaket samlet. Dette fungerte ikke etter intensjonene, fordi enten fikk vi bare foretaksoppgavene, eller bare oppgavene for bransjeenheterne.

Vi spurte foretakene om hvilke enheter og til hvilke perioder av undersøkelsen de var virksomme. Derfor underrettet vi Bedrifts- og foretaksregisteret om nedleggelse, overtagelse o.l.

II.4 Estimering av totaltall for hele populasjonen

Estimering av totaltall for hele populasjonen ble foretatt for å utlikne skjevheten i utvalget som oppstod ved stratifiseringen. Oppblåsingen ble beregnet med utgangspunkt i verdiene enhetene oppgav i undersøkelsen og verdier på sysselsetting disse enhetene

oppgav i Industristatistikken for de respektive årene.

Fra utvalget:

X_{ij} : Variable fra undersøkelsen for bransjeenhet (enh.) i ,
næringshovedgruppe (nær.) j .

$i = 1, \dots, 612$: Bransjeenheter i nettoutvalget.

$j = 210, 220, 230, 290, 311-312, 313, \dots, 390$.

X_j : Variable fra undersøkelsen aggregert over enh. i nær. j .

Fra Industristatistikken:

Z_{ij} : Sysselsetting i enh. i , nær. j .

Z_j : Sysselsetting i aggregert over enh. i nær. j i utvalget.

S_j : Sysselsetting i nær. j for populasjonen.

Dekningsgraden er utregnet ved å beregne utvalgets andel av sysselsettingen i populasjonen for hver næringshovedgruppe, på basis av verdier fra Industristatistikken for 1987:

D_j : Dekningsgraden i sysselsetting i nær. j for utvalget.

$$(1) \quad D_j = Z_j/S_j$$

Y_j : Estimerte verdier på variable i nær. j for populasjonen.

Først aggregerte vi enhetenes oppgitte verdier på undersøkelsesvariablene og sysselsettingen de respektive enhetene oppga i Industristatistikken innen næringshovedgruppene:

$$(2) \quad X_j = \sum_{i \in j} X_{ij}$$

$$(3) \quad Z_j = \sum_{i \in j} Z_{ij}$$

Videre forutsatte vi at de aggregerte kostnadene pr. sysselsatt i utvalget var lik den forventede verdien i populasjonen i hver næringshovedgruppe:

$$(4) \quad (X_j/Z_j) = (Y_j/S_j)$$

Estimatet for hver næringshovedgruppe i alt ble derfor:

$$\Rightarrow (5) \quad Y_j = (X_j/Z_j) \cdot S_j$$

Dette er ekvivalent med å dividere de aggregerte verdiene på undersøkelsesvariablene med de respektive dekningsgradene for næringshovedgruppene:

$$\Leftrightarrow (6) \quad Y_j = X_j/D_j$$

Vi har brukt dekningsgraden for 1987 ved estimeringen for alle tre årene. Dekningsgraden for 1988 forelå ikke på dette tidspunktet, mens det var liten forskjell mellom dekningsgradene for 1986 og 1987.

Enhetene ble oppfordret til å anslå kostnadene for 1988. Siden svarprosenten var lavere i 1988, ville oppgaver i absolutte tall vært systematisk underestimert og usikre for dette året, siden vi estimerer ved hjelp av dekningsgraden for 1987 alle årene. Men for å korrigere for dette ble totaltall beregnet for identiske enheter over årene. Det vil si enheter som svarte alle tre årene. De ulike relative estimatene må ansees som gode.

Spesielt de materielle investeringene, men også de andre oppgavene i undersøkelsen, vil avvike fra tallene i Industristatistikken, siden de er beregnet ved den ovennevnte metoden.

Korreksjon for frafall ble ikke foretatt.

III. BEGREPER OG VARIABLE

De erfaringer vi gjorde var at definisjoner av enkelte variable var for dårlige. Dette slo svært uheldig ut for markedsinvesteringer. Selv om definisjonen hadde vært klarere, ville denne oppgaven vært vanskelig å avgrense for oppgavegiverne, siden få oppgavegivere hadde en strategi for dem.

III.A Immaterielle investeringer

er kostnader til omsettingsfremmende aktiviteter av langsiktig realøkonomisk karakter med et nyhetselement, som ikke er av fysisk karakter:

Forskning og utvikling; Kunnskapsutvikling generelt; Organisasjons- og administrasjonsutvikling; Program- og systemutvikling; Markedsbearbeiding og Miljø- og helseutvikling.

De omfatter ikke kostnader til løpende virksomhet eller som innebærer endringer i beholdningen av den "tradisjonelle" realkapitalen. De omfatter kostnader til tiltak utført internt i enheten og innkjøpt eksternt fra innen- eller utenlandske foretak, institusjoner og konsulenter.

Interne immaterielle investeringer er lønn og sosiale kostnader til eget personell og kostnader ved rekruttering direkte knyttet til disse aktivitetene. Kostnader til administrativt personale direkte knyttet til disse aktivitetene skal inkluderes. Det gjelder også reise- og møtekostnader, andel av husleie, lys, brensel og kontortjeneste, samt anslag over tapt arbeidstid ved opplæring. Når det gjelder opplæring ved ansettelser skal ikke kostnader ved kvalifisering til løpende virksomhet tas med.

Flere av de immaterielle investeringene er sannsynligvis underkalkulert, fordi flere bransjeorganisasjoner foretar disse aktivitetene sentralt, finansiert ved medlemskontingenter, eller fordi konsern foretar dem sentralt uten å fakturere bedriftene for det. Bransjeorganiserte aktiviteter gjelder særlig næringsmiddelindustrien, med sentralisert markedsbearbeiding og FoU. Aktiviteter foretatt av konsern er særlig markedsbearbeiding, FoU, kunnskaps-, organisasjons- og administrasjonsutvikling.

F o U

Forskning og utvikling er definert med utgangspunkt i NTNFS eller OECD's definisjon (Frascati-manualen). FoU er kort definert som grunn- og anvendt forskning, samt utviklingsarbeide som har et

nyhetselement, og derfor ikke inkluderer rutinemessig virksomhet for den løpende aktiviteten: Fremstilling av nye materialer, produkter, tjenester, prosesser, metoder og systemer.

Den beste underposten av de immaterielle investeringene er FoU. Dette skyldes nok NTNf-undersøkelsene, som har vært utført i en rekke år og derfor har gjort oppgavegiverne fortrolig med definisjonene. Det mest problematiske var å finne de utviklingsprosjektene med et nyhetselement blant alle FoU-prosjektene, for å isolere ut investeringene. Men, sett sammen med de materielle FoU-investeringene er disse oppgavene forholdsvis gode.

Program og systemutvikling

Oppgavene for program og systemutvikling er også preget av problemet med å skille mellom løpende og langsiktig virksomhet. Siden konsulenttjenester utenfra for utvikling og software for ADB og DAK/DAP var inkludert, er den eksterne underposten ganske god. Den interne er dårlig.

Organisasjons- og administrasjons- og Kunnskapsutvikling

generelt, må vurderes sammen, siden dette representerte et kunstig skille for nesten samtlige firma. Derfor bør disse slås sammen til en post, kompetanseutvikling, med de to som underposter i fremtidige undersøkelser.

Når det gjelder Organisasjons- og administrasjonsutvikling, var de eksterne postene bra, men, de interne dårlige. For de interne kan det ha kommet med løpende kostnader til administrasjon.

Miljø- og helseinvesteringer

er tiltak til forbedring av de fysiske og psykiske forholdene for arbeidstakerne, slik at produktiviteten og dermed omsetningspotensialet øker. Slike tiltak kan tenkes å senke fraværet som følger av mistrivsel og/ eller sykdom. Profylaktiske tiltak som tilbud om helsesjekk, ergoterapi, trening, sport og friluftsliv sorterer under dette begrepet. Det skal ikke tas med tiltak som helbreder virkninger av eksisterende forhold på arbeidsplassen.

Miljø- og helseutvikling omfatter stort sett ordningen til bedriftshelsetjenesten. Det inneholder også støtte til idrettslag, hytte, friluftsliv og spesielle miljø- og helsetiltak. Oppgavene

vurderes som gode.

Markedsinvesteringer

Kostnader til markedsbearbeiding med langsiktig resultathorisont (12 mnd.) og med et nyhetselement er strategisk markedsposisjonering, kalt markedsinvesteringer. De er motivert ut i fra intensjoner om vertikal og horisontal integrasjon i markedet ved å etablere seg i eksisterende eller nye distribusjonskanaler, markedsorganisasjoner og firma for å bedre infrastruktur, markeds-kunnskap eller good-will.

Markedsinvesteringer omfatter derfor oppkjøp av bedrifter, agenturer, lisenser, patenter, nyetableringer og introduksjon av nye produkter o.l.

Dette var svært vanskelig å trekke ut fra regnskapet for mange oppgavegivere, også fordi flere hadde problemer med de "nye og ukjente" begrepene. Derfor er markedsføringskostnadene og markedsinvesteringene mangelfulle, og da spesielt de immaterielle.

Oppkjøp av bedrifter

Den delen av markedsinvesteringene som utgjør oppkjøp av bedrifter, ble trukket ut i en egne poster på spørreskjemaet, postene 17 og 27. Dette ble gjort under revisjonen til erstatting for de frivillige oppgavene det opprinnelig var spurt om, fordi de ikke ble besvart i tilfredsstillende grad.

Ønsket om å isolere oppkjøp av bedrifter begrunner vi med at salg av bedrifter ikke var mulig å regnskapsføre til en eier som en desinvestering av realkapital. Det var derfor ikke mulig med det utgangspunktet å beregne makroinvesteringer på dette området, men, bare økningen i realkapitalen i firmaet (på mikroplanet) og den faren for dobbeltelling det innebærer. De immaterielle oppkjøp er definert som differansen mellom kjøpesum og verdien av anleggs- og driftsmidler.

Vi har revidert oppgavene mot årsrapportene, og mener at de er rimelige anslag på utvalgets oppkjøp av virksomhet. '88-tallene er derfor ikke like gode. Siden oppkjøp forventes å være en

vesentlig del av markedsinvesteringene, blir disse tilsvarende lave i undersøkelsen.

De immaterielle delene av markedsinvesteringene og oppkjøp er dårligere enn de materielle. Generelt var ikke utvalget hverken motivert eller modent for et skille mellom kort- og langsiktig markedsbearbeiding. Men, det fantes unntak med god oversikt over markedsinvesteringer.

III.2 Finansiering av bedriftsoppkjøp og ulike typer investeringer

Denne matrisen må anvendes med varsomhet, fordi flere firma ikke låner til spesielle investeringsprosjekter, men til firmaet som helhet. Særlig de store selskapene syntes det var kunstig å fordele lånene på ulike investeringstyper. Matrisen må anvendes som en indikator på tendenser snarere enn å bli vurdert i absolutte tall.

Leasing ble registrert som kjøpsverdien av varige driftsmidler firmaet disponerer ved leasingforhold. Varige driftsmidler firmaet disponerer ved leieforhold utenom leasing er ikke omfattet av undersøkelsen, noe den sannsynligvis burde.

III.3 Referanse- og kontrolldelen av undersøkelsen

Materielle investeringer

Materielle investeringer er anskaffelser fratrukket salg av brukte og nye varige driftsmidler i oppgaveåret, både aktiverte og direkte utgiftsførte. Driftsmidlet regnes som anskaffet når utstyret er mottatt, uansett når betaling finner sted.

Totaltallene er gode. De er kontrollert og revidert mot Industristatistikken (post 490a - 490b). Oppkjøp av bedrifter er holdt utenfor.

Datastyrte maskiner for konstruksjon/ produksjon er f.eks. roboter og overvåkingsystemer. Dette ble for vag definisjon for oppgaverne og avgrensingen fra andre maskiner ble for vanskelig, slik at disse oppgavene ikke er gode.

Administrativt EDB-utstyr er bl.a. tekstbehandlingsutstyr; system for fakturering, lagerstyring, lønns- og personalrutiner (maskiner, terminaler og printere). Dette var klarere for de fleste, og derfor er oppgavene brukbare. Software er postert under immaterielle program- og systemutviklingsinvesteringer.

F o U

Materielle FoU-investeringer er således fysiske netto-anskaffelser i tilknytting til FoU-virksomheten: Laboratorier, utstyr og lokaler. For mange viste disse seg vanskelig å skille ut fra de direkte kostnadsførte prosjektutgiftene, slik at FoU best kan vurderes totalt i sammenheng med de immaterielle FoU -investeringene.

Markedsføringskostnader

omfatter materielle som immaterielle investeringer samt kort- og langsiktige innenlands påløpne kostnader til salg og markedsbearbeiding. Dette inkluderer også lønn til personell i slikt virke, noe veiledningen ikke understreket.

Aksjekapital

Vi bad om aksjekapitalen i foretaket til pålydende og markedsverdi, for kontroll under revisjonen av oppgavene og for å analysere finansiering av investeringer i sammenheng med emisjoner. Med aksjekapitalens markedsverdi mener vi verdien av aksjene i hele foretaket vurdert til omsetningskursen i oppgaveåret (pr. 31/12).

For revisjonens del, var det viktig å kontrollere at avgrensinger av firma (i konsernsammenheng) var i overensstemmelse med våre intensjoner. Til dette fungerte oppgavene. Men, siden det er vanskelig å markedsvurdere aksjekapitalen til selskaper som ikke er børsnotert, i hvert fall de med bare en aksjonær, ble **markedsverdien av aksjekapitalen meget usikker**. Skattemotiver, solvensvurderinger og eierforhold kan trekkes frem som elementer som gjør markedsvurderingen vanskelig i slike sammenhenger.

Anvendelse av produksjon

Vi spurte om hvor stor del av produksjonen som var konsum- eller investeringsvarer, og hvordan kundene anvendte disse som innsats-

eller ferdigvarer. Dette var for dårlig forklart, og oppgavene bærer preg av at få forstod det, og derfor tok anslaget for lettvint.

Sysselsetting

Sysselsettingstallene er gode og gjelder utelukkende for enheter i næringene oljeutvinning, bergverksdrift og industri. Tall for enheter utenom disse næringene er trukket fra under revisjon, og således har sysselsetting også vært nyttet i avgrensingen av oppgavene generelt.

Salg og eksport

Oppgavene over salgsinntekter av varer og tjenester er gode, avgrenset på samme måte som sysselsetting og gjelder kun for produksjonseenhetene. De ble revidert mot summen av industristatistikkens poster 202, 206 og -217. Vi har bedt om oppgaver over salgsinntektene mottatt for egenproduserte varer, og salg av handelsvarer ble holdt utenfor pga. faren for dobbeltelling. Eksportverdiene ble brukbare, men, de kan inkludere noen verdier for handelsvarer.

IV. RESULTATER FRA UNDERSØKELSEN FOR IDENTISKE ENHETER I 1987

Hovedresultater for 1987

Av tabell 2 kan vi se at de immaterielle investeringene i oljeutvinning, bergverksdrift og industri for årene 1986, 1987 og 1988, er beregnet til henholdsvis 6.735, 7.370 og 8.026 mill. kr.

Industrien investerte størstedelen av dette. For 1987 utgjorde industriens immaterielle investeringer over 5,6 mld. kr., mens oljeutvinning og bergverksdrift investerte over 1,7 mld. kr.

De immaterielle investeringene for industrien var 18.000 kr. pr. sysselsatt i 1987. Dette utgjorde 36 prosent av de materielle investeringene. Holdes til sammenlikning kjemisk-teknisk og elektronikkindustrien utenom, var de immaterielle investeringene pr. sysselsatt på under 14.000 kr. for resten av industrien.

Av tabell 3 ser vi at industriens **immaterielle investeringer pr.**

sysselsatt fordelte seg med nær 10.000 kr. i forskning og utvikling (FoU), nærmere 2.500 kr. i kunnskap-, organisasjon- og administrasjonsutvikling, nær 2.000 kr. i program- og systemutvikling, 2.500 kr. i markedsinvesteringer og over 1.000 kr. i miljø- og helseinvesteringer.

Markedsinvesteringer er definert med tiltak av langsiktig karakter, og utgjør derfor bare en del av de samlede markedsføringskostnadene. For sammenlikningens del av næringenes satsinger, ser vi av tabell 4 at de samlede markedsføringskostnadene var på nesten hele 30.000 kr. pr. sysselsatt og de materielle markedsinvesteringene var på 1.287 kr. Dette kan indikere at den kortsiktige markedsbearbeidingen prioriteres sterkt. Sannsynligvis vidner det også om oppgavegivernes problemer med å skille mellom kort- og langsiktige markedsføringskostnader. Det er viktig å understreke at de lave markedsinvesteringene også skyldes at oppkjøp av bedrifter ikke er tatt med.

I oljenæringen, som er relativt kapitalintensiv, ser vi av tabell 2 at de immaterielle investeringene utgjorde 10 prosent av de materielle. De materielle investeringene i denne undersøkelsen avviker fra de offisielle investeringstallene for oljenæringen, bl.a. ved at letetekostnadene ikke er inkludert. Næringens immaterielle investeringer utgjorde hele 104.000 kr. pr. sysselsatt i relasjon til industriens 18.000.

Av tabell 3 ser vi at olje- og gassnæringen ikke adskilte seg med en vesentlig annen fordeling av de immaterielle investeringene. Dette innebærer at satsingen var høy på alle områdene, bortsett fra relativt lav prioritering av markedsinvesteringer. Forklaringen til de relativt lave markedsinvesteringene er at dette er produksjonsheter som har egne foretak eller divisjoner som tar seg av salg, markedsføring og distribusjon.

Fordelingen av immaterielle investeringer i industrien i 1987

Tabell 3 viser at fordelingen av industriens immaterielle investeringer er meget ulik over næringer, noe også svenske og amerikanske undersøkelser har konkludert. Kjemisk og kjemisk-

teknisk industri (næring 35) og verkstedindustri (næring 38) investerte mye immaterielt, rundt 30.000 kr. pr. sysselsatt, hovedsakelig fordelt med 16.000 - 19.000 kr. i FoU, og markedsinvesteringer i intervallet 3.200 - 6.900 kr.

Fordelingen var preget av immaterielle produktivitets- og omsettingstiltak i "kunnskapsintensiv industri". Med kunnskapsintensiv industri menes kjemisk-teknisk (352) -, maskin- (382) og elektronikk- (383) industri. Av industriens immaterielle investeringer på drøye 5,6 mld. kr i 1987 (ref. tab. 2), investerte disse næringene henholdsvis 567, 1.653 og 970 mill. kr. Dette er store industrinæring, og store immaterielle investorer vurdert ved immaterielle investeringer pr. sysselsatt. Det som adskilte disse mest fra de øvrige næringene var deres store immaterielle FoU-investeringer.

Kjemisk-teknisk industri hadde samlede immaterielle investeringer pr. sysselsatt på hele 81.000 kr.. Dette var høyere enn de materielle investeringene (ref. tab. 2). Denne næringens materielle investeringer var også ganske stor i forhold til andre næringers. De satset stort sett mest på alle kostnadsområdene i forhold til de andre næringene. Bare i FoU investerte næringen hele 42.000 kr. pr. sysselsatt. Denne næringen prioriterte hele 25 prosent av de immaterielle investeringene på markedsbearbeiding, eller ca. 20.000 kr., og hele 72.964 kr. pr. sysselsatt på markedsføring (ref. tab. 4). Med en eksportandel på 36 prosent, er det interessant å registrere denne næringens utenlandsrettede immaterielle markedsinvesteringer på hele 12.574 kr. pr. sysselsatt (ref. tab. 4).

Den mindre instrumentnæringen (385) hadde 62.000 kr. i immaterielle investeringer pr. sysselsatt. Den satset 48.000 kr. i FoU og 10.000 kr. i markedsinvesteringer pr. sysselsatt, hvorav drøyt 7.000 kr. er rettet utenlands. Denne næringen hadde også høye markedsføringskostnader på nesten 57.000 kr. pr. sysselsatt.

Nærings- og nytelsesmiddel-, (næring 31), tekstil- og beklednings- (32), trevare- (33) og treforedling og grafisk (34) industri hadde vesentlig lavere immaterielle investeringer pr. sysselsatt; i

intervallet 6.000 - 9.600 kr. Dessuten var fordelingen over typer investeringer jevnere og derfor svært avvikende fra verksted- og kjemisk industri. Særlig var det generelt lavere prioriteringer av FoU; i intervallet 1.200 - 2.200 kr. pr. sysselsatt.

Tobakksindustrien (314) adskiller seg blant de lavsatsende næringene, siden den hadde høye immaterielle investeringer pr. sysselsatt; 23.000 kr. Næringen utmerker seg med relativt lav FoU-prioritering på 5.470 kr., høy satsing på kunnskap-, organisasjons- og administrasjonsutvikling og meget betydelige markedsinvesteringer. Dette kan vel tilskrives de spesielle strategiske markedsforholdene.

Finansiering av investeringer og bedriftsoppkjøp i 1987

Store deler av de materielle og de immaterielle investeringene ble finansiert ved egeninntjening, henholdsvis 67 og 81 prosent ser vi av tabell 5. Ikke overraskende var lånefinansiering den nest viktigste finansieringskilden for materielle investeringer for mange næringer.

Oljenæringen finansierte i stor grad de materielle investeringene ved egeninntjening; 82 prosent; og bare 16 prosent ved lån.

Undersøkelsen viser at det lot seg gjøre å finansiere en stor andel av de immaterielle investeringene ved hjelp av lån og offentlige ordninger. Verkstednæringen finansierte hele 14 prosent av sine store immaterielle investeringer ved lån.

RINGSHOVEDGRUPPE	NEDRE SYSSEL- SET- TINGS- GRENSE	DEKNINGSGRADEN (SYSSELSETTING) FOR 1987		ANTALL BRANSJEENHETER							
		IDEN- TISKE ENH.	NETTO- UTVAL- GET	I NETTOUTVALGET			I BRUTTO- UTVALGET	I POPULASJONEN			
				IDEN- TISKE	1986	1987	1988	1988	1986	1987	
		I	Prosent	I							
3 OLJEUTVINNING, BERGVERKSDRIFT OG INDUSTRI	.	38	49	494	591	610	513	817	12314	12753	
OLJEUTVINNING OG BERGVERKSDRIFT	.	54	74	15	18	18	15	22	383	416	
21 Bryting av kull	70	-	100	-	1	1	-	1	1	1	
22 Utvinning av råolje og naturgass	70	65	89	9	11	11	9	12	18	18	
23 Bryting og utvinning av malm	150	76	76	5	5	5	5	6	13	12	
29 Bergverksdrift ellers	150	5	5	1	1	1	1	3	351	385	
INDUSTRI	.	37	48	479	573	592	498	795	11931	12337	
31 Produksjon av næringsmidler, drikkevarer og tobakksvarer	.	31	41	69	83	84	70	106	1930	1941	
311-											
312 Produksjon av næringsmidler	90	28	36	49	60	61	50	81	1870	1883	
313 Produksjon av drikkevarer	20	51	81	18	21	21	18	23	56	54	
314 Produksjon av tobakksvarer	20	87	87	2	2	2	2	2	4	4	
32 Produksjon av tekstilvarer, bekledningsvarer, lær og lærvarer	.	35	39	37	42	42	37	54	726	740	
321 Produksjon av tekstilvarer	70	39	43	19	22	22	19	27	375	391	
322 Prod. av klær, unntatt skotøy	50	33	35	15	16	16	15	23	268	268	
323 Prod. av lær og lær- og skinn- varer, unntatt klær og skotøy	70	13	32	1	2	2	1	2	52	50	
324 Produksjon av skotøy	70	27	27	2	2	2	2	2	31	31	
33 Produksjon av trevarer	.	16	18	19	22	22	19	31	1855	1895	
331 Prod. av trevarer, unntatt møbler og innredninger	130	12	14	8	10	10	8	14	1358	1396	
332 Produksjon av møbler og innredninger av tre	90	25	26	11	12	12	11	17	497	499	
34 Treforedling, grafisk produksjon og forlagsvirksomhet	.	40	52	49	64	66	51	78	1889	1989	
341 Treforedling	150	40	78	13	20	22	15	28	97	100	
342 Grafisk prod. og forlagsvirksomhet	110	39	43	36	44	44	36	50	1792	1889	
35 Produksjon av kjemiske produkter, mineralolje-, kull-, gummi- og plastprodukter	.	56	64	56	61	64	57	91	595	590	
351 Produksjon av kjemiske råvarer	50	88	93	15	16	17	15	22	36	39	
352 Prod. av kjemisk-tekniske prod.	50	56	59	15	15	16	16	22	146	142	
353 Raffinering av jordolje	50	46	100	2	3	3	2	3	3	4	
354 Prod. av jordolje- og kullprod.	50	26	26	3	3	3	3	5	29	25	
355 Prod. og reparasjon av gummiprod.	50	55	76	3	4	4	3	5	70	69	
356 Produksjon av plastvarer	50	28	35	17	20	21	18	34	311	311	
36 Produksjon av mineralske produkter	.	42	47	17	19	19	17	22	514	533	
361 Prod. av keramiske produkter	130	46	94	2	4	4	2	4	31	31	
362 Prod. av glass og glassvarer	130	53	53	4	4	4	4	5	62	65	
369 Prod. av mineralske produkter	130	39	39	11	11	11	11	13	421	437	
37 Produksjon av metaller	.	68	85	20	23	24	21	29	91	88	
371 Prod. av jern, stål og ferrolegeringer	110	74	74	15	15	15	15	18	36	39	
372 Prod. av ikke-jernholdige metaller	110	64	94	5	8	9	6	11	55	49	
38 Produksjon av verkstedprodukter	.	33	47	206	250	262	219	373	4052	4269	
381 Produksjon av metallvarer	70	22	30	39	45	49	43	69	1601	1724	
382 Produksjon av maskiner	50	45	63	65	86	90	69	129	1103	1149	
383 Prod. av elektriske apparater og materiell	20	32	54	65	80	80	66	123	421	447	
384 Produksjon av transportmidler	110	27	32	28	30	33	31	39	866	878	
385 Prod. av tekniske og vitenskape- lige instrumenter, fotoartikler	20	32	38	9	9	10	10	13	61	71	
39 Industriproduksjon ellers	50	34	39	7	9	9	7	11	279	292	

TABELL 2. IMMATERIELLE INVESTERINGER. TOTALT. IDENTISKE BRANSJEENHETER.

NÆRINGSHOVEDGRUPPE	ANTALL BRANSJE- ENHETER	DEKNINGS- GRAD (SYSSEL- SETTING)	MATERIELLE INVESTERINGER		IMMATERIELLE INVESTERINGER		ANDEL A MATERIE INVESTE RINGER
			TOTALT	PR. SYS- SELSATT	TOTALT	PR. SYS- SELSATT	
		Prosent	I	1 000 Kr.		I	Prosent
2,3 OLJEUTVINNING, BERGVERKSDRIFT OG INDUSTRI							
1986	494		31 695 059	93	6 734 954	20	21
1987	494	38	32 300 597	95	7 370 115	22	23
1988*	494		31 189 016	94	8 025 724	24	26
2 OLJEUTVINNING OG BERGVERKSDRIFT							
1986	15		16 025 634	791	1 620 364	80	10
1987	15	54	16 822 499	753	1 732 521	78	10
1988*	15		17 223 766	756	1 697 101	75	10
21 Bryting av kull							
1986	-		-	-	-	-	-
1987	-	-	-	-	-	-	-
1988*	-		-	-	-	-	-
22 Utvinning av råolje og naturgass							
1986	9		15 210 353	1 111	1 589 504	116	10
1987	9	65	16 402 986	1 006	1 702 913	104	10
1988*	9		16 829 623	993	1 666 726	98	10
23 Bryting og utvinning av malm							
1986	5		:	78	:	6	8
1987	5	76	:	62	:	7	12
1988*	5		:	50	:	7	15
29 Bergverksdrift ellers							
1986	1		:	160	:	3	2
1987	1	5	:	75	:	3	4
1988*	1		:	80	:	4	5
3 INDUSTRI							
1986	479		15 669 425	49	5 114 590	16	33
1987	479	37	15 478 098	49	5 637 594	18	36
1988*	479		13 965 250	45	6 328 623	21	45
31 Produksjon av næringsmidler, drikkevarer og tobakksvarer							
1986	69		2 232 115	41	261 457	5	12
1987	69	31	2 780 472	51	332 092	6	12
1988*	69		2 656 815	49	473 946	9	18
311-							
312 Produksjon av næringsmidler							
1986	49		1 792 475	37	232 089	5	13
1987	49	28	2 219 817	45	285 442	6	13
1988*	49		2 094 821	43	415 050	9	20
313 Produksjon av drikkevarer							
1986	18		:	98	:	4	4
1987	18	51	:	112	:	5	5
1988*	18		:	105	:	6	6
314 Produksjon av tobakksvarer							
1986	2		:	20	:	14	70
1987	2	87	:	46	:	23	50
1988*	2		:	76	:	32	42

NÆRINGSHOVEDGRUPPE	ANTALL BRANSJE- ENHETER	DEKNINGS- GRAD (SYSSEL- SETTING)	MATERIELLE INVESTERINGER		IMMATERIELLE INVESTERINGER		ANDEL AV MATERIELLE INVESTER- INGER	
			TOTALT	PR. SYS- SELSATT	TOTALT	PR. SYS- SELSATT		
		Prosent	I	1 000 Kr.		I	Prosent	
32	Produksjon av tekstilvarer, bekleddingsvarer, lær og lærvarer							
	1986	37		316 150	22	71 454	5	23
	1987	37	35	214 310	16	92 899	7	43
	1988*.....	37		521 172	41	78 060	6	15
321	Produksjon av tekstilvarer							
	1986	19		250 041	27	46 946	5	19
	1987	19	39	161 815	19	60 261	7	37
	1988*.....	19		483 010	62	55 902	7	12
322	Prod. av klær, unntatt skotøy							
	1986	15		51 496	12	21 990	5	43
	1987	15	33	38 203	10	28 557	7	75
	1988*.....	15		28 248	8	17 709	5	63
323	Prod. av lær og lær- og skinn- varer, unntatt klær og skotøy							
	1986	1		:	18	:	1	8
	1987	1	13	:	14	:	2	12
	1988*.....	1		:	11	:	2	15
324	Produksjon av skotøy							
	1986	2		:	4	:	3	60
	1987	2	27	:	7	:	5	70
	1988*.....	2		:	4	:	6	148
33	Produksjon av trevarer							
	1986	19		836 121	27	148 461	5	18
	1987	19	16	1 147 910	37	205 415	7	18
	1988*.....	19		940 765	31	208 905	7	22
331	Prod. av trevarer, unntatt møbler og innredninger							
	1986	8		681 225	31	73 141	3	11
	1987	8	12	1 048 266	47	108 191	5	10
	1988*.....	8		812 225	37	113 433	5	14
332	Produksjon av møbler og innredninger av tre							
	1986	11		154 896	17	75 320	8	49
	1987	11	25	99 644	11	97 224	11	98
	1988*.....	11		128 540	14	95 472	11	74
34	Treforedling, grafisk produksjon og forlagsvirksomhet							
	1986	49		2 266 530	65	280 893	8	12
	1987	49	40	2 715 540	79	331 429	10	12
	1988*.....	49		1 942 603	58	308 788	9	16
341	Treforedling							
	1986	13		1 126 920	87	127 527	10	11
	1987	13	40	1 692 535	133	153 847	12	9
	1988*.....	13		708 080	61	133 247	12	19
342	Grafisk prod. og forlagsvirksomhet							
	1986	36		1 139 610	51	153 366	7	13
	1987	36	39	1 023 005	47	177 582	8	17
	1988*.....	36		1 234 523	57	175 541	8	14

NÆRINGSHOVEDGRUPPE	ANTALL BRANSJE- ENHETER	DEKNINGS- GRAD (SYSSSEL- SETTING)	MATERIELLE INVESTERINGER		IMMATERIELLE INVESTERINGER		ANDEL AV MATERIELLE INVESTERINGER	
			TOTALT	PR. SYS- SELSATT	TOTALT	PR. SYS- SELSATT		
		Prosent	I	1 000 Kr.	I	Prosent		
37	Produksjon av metaller							
	1986	20		2 296 860	88	246 379	9	11
	1987	20	68	1 309 645	52	290 612	11	22
	1988*	20		1 045 225	42	300 955	12	29
371	Prod. av jern, stål og ferrolegeringer							
	1986	15		479 629	47	93 894	9	20
	1987	15	74	191 997	20	113 841	12	59
	1988*	15		274 874	29	112 570	12	41
372	Prod. av ikke-jernholdige metaller							
	1986	5		1 817 231	114	152 485	10	8
	1987	5	64	1 117 648	71	176 771	11	16
	1988*	5		770 351	51	188 385	12	24
38	Produksjon av verkstedprodukter							
	1986	206		4 312 539	36	3 119 715	26	72
	1987	206	33	3 658 666	31	3 315 391	28	91
	1988*	206		2 799 608	25	3 725 222	33	133
381	Produksjon av metallvarer							
	1986	39		807 540	30	346 900	13	43
	1987	39	22	808 531	30	318 640	12	39
	1988*	39		613 050	24	375 745	15	61
382	Produksjon av maskiner							
	1986	65		1 890 988	45	1 502 242	36	79
	1987	65	45	1 362 017	33	1 652 688	40	121
	1988*	65		1 105 862	29	1 858 937	48	168
383	Prod. av elektriske apparater og materiell							
	1986	65		842 071	38	921 650	41	109
	1987	65	32	766 262	34	970 046	44	127
	1988*	65		586 490	27	1 108 103	51	189
384	Produksjon av transportmidler							
	1986	28		741 700	29	233 877	9	32
	1987	28	27	693 900	28	268 555	11	39
	1988*	28		457 185	19	267 381	11	58
385	Prod. av tekniske og vitenskape- lige instrumenter, fotoartikler og optiske artikler							
	1986	9		30 240	18	115 046	69	380
	1987	9	32	27 956	16	105 462	62	377
	1988*	9		37 021	23	115 056	72	311
39	Industriproduksjon ellers							
	1986	7		96 585	31	105 591	34	109
	1987	7	34	86 514	27	88 341	28	102
	1988*	7		95 705	31	90 438	29	94

TABELL 3. IMMATERIELLE INVESTERINGER PR. SYSSELSATT FORDELT PÅ KOSTNADSTYPER. KRONER. IDENTISKE BRANSJEENHETER.

NÆRINGSHOVEDGRUPPE	TOTALT	FORSKING OG UTVIKLING	KUNNSKAP-, ORGANISASJON- OG ADMINISTRASJONS- UTVIKLING	PROGRAM- OG SYSTEM- UTVIKLING	MARKEDS- INVESTER- RINGER	MILJØ- OG HELSE- INVESTER- RINGER
2,3 OLJEUTVINNING, BERGVERKSDRIFT OG INDUSTRI						
1986	19 742	11 515	2 615	2 145	2 404	1 063
1987	21 650	12 492	3 117	2 416	2 455	1 170
1988*	24 297	13 947	3 413	2 781	2 889	1 267
2 OLJEUTVINNING OG BERGVERKSDRIFT						
1986	79 943	53 340	13 499	8 865	1 049	3 190
1987	77 552	51 778	12 259	9 281	1 064	3 170
1988*	74 509	47 867	12 187	10 145	1 114	3 197
21 Bryting av kull						
1986	-	-	-	-	-	-
1987	-	-	-	-	-	-
1988*	-	-	-	-	-	-
22 Utvinning av råolje og naturgass						
1986	116 090	77 994	19 306	12 862	1 517	4 411
1987	104 416	70 301	16 607	12 236	1 415	3 857
1988*	98 297	63 593	15 948	13 468	1 452	3 837
23 Bryting og utvinning av malm						
1986	6 451	3 637	440	718	174	1 481
1987	7 304	2 990	575	1 672	278	1 788
1988*	7 227	3 871	845	397	324	1 789
29 Bergverksdrift ellers						
1986	3 324	757	2 162	405	-	-
1987	3 247	787	449	1 028	-	983
1988*	3 886	857	1 486	514	-	1 029
3 INDUSTRI						
1986	15 940	8 873	1 928	1 721	2 490	929
1987	17 723	9 733	2 475	1 933	2 552	1 030
1988*	20 579	11 435	2 763	2 235	3 021	1 124
31 Produksjon av næringsmidler, drikkevarer og tobakksvarer						
1986	4 840	822	1 280	960	1 119	661
1987	6 042	1 167	1 635	1 270	1 215	755
1988*	8 804	1 276	2 393	2 269	1 980	886
311-						
312 Produksjon av næringsmidler						
1986	4 764	848	1 236	983	1 051	646
1987	5 781	1 172	1 529	1 282	1 047	752
1988*	8 608	1 302	2 381	2 291	1 745	890
313 Produksjon av drikkevarer						
1986	3 528	224	1 093	780	598	832
1987	5 148	188	1 865	852	1 483	760
1988*	5 969	122	1 746	1 109	2 187	805
314 Produksjon av tobakksvarer						
1986	14 108	2 078	4 180	604	6 607	637
1987	23 092	5 470	5 827	2 631	8 308	853
1988*	32 386	5 579	6 129	6 800	12 810	1 065

TABELL 3 forts. IMMATERIELLE INVESTERINGER PR. SYSSELSATT FORDELT PÅ KOSTNADSTYPER. - KRONER. IDENTISKE BRANSJEENHETER.

ÆRINGSHOVEDGRUPPE	TOTALT	FORSKING OG UTVIKLING	KUNNSKAP-, ORGANISASJON- OG ADMINISTRASJONS- UTVIKLING	PROGRAM- OG SYSTEM- UTVIKLING	MARKEDS- INVESTE- RINGER	MILJØ- OG HELSE- INVESTE- RINGER
32 Produksjon av tekstilvarer, bekledningsvarer, lær og lærvarer						
1986	4 895	1 342	845	722	1 631	355
1987	6 749	1 650	1 167	835	2 522	575
1988*	6 131	1 794	1 033	679	1 985	638
321 Produksjon av tekstilvarer						
1986	5 148	1 355	1 062	694	1 615	421
1987	7 103	1 679	1 424	820	2 463	717
1988*	7 137	1 786	1 284	809	2 516	743
322 Prod. av klær, unntatt skotøy						
1986	5 241	1 560	570	959	1 986	166
1987	7 195	1 886	912	1 089	3 061	246
1988*	4 919	2 230	736	551	1 136	265
323 Prod. av lær og lær- og skinn- varer, unntatt klær og skotøy						
1986	1 462	561	224	-	-	674
1987	1 720	752	214	-	-	752
1988*	1 613	645	214	-	-	752
324 Produksjon av skotøy						
1986	2 547	497	186	310	1 242	310
1987	4 784	745	341	372	2 795	527
1988*	5 634	632	504	569	2 532	1 391
33 Produksjon av trevarer						
1986	4 711	1 435	1 164	1 048	379	685
1987	6 556	2 181	1 499	1 362	756	759
1988*	6 780	1 773	1 817	1 275	1 059	857
331 Prod. av trevarer, unntatt møbler og innredninger						
1986	3 287	575	1 297	389	303	722
1987	4 898	1 173	1 636	937	321	830
1988*	5 184	636	2 121	1 051	438	938
332 Produksjon av møbler og innredninger av tre						
1986	8 130	3 502	843	2 630	561	594
1987	10 522	4 590	1 171	2 377	1 797	588
1988*	10 694	4 559	1 072	1 823	2 581	659
34 Treforedling, grafisk produksjon og forlagsvirksomhet						
1986	7 995	945	2 456	2 487	757	1 350
1987	9 611	1 355	2 783	2 901	1 117	1 455
1988*	9 284	1 223	2 864	2 694	1 107	1 396
341 Treforedling						
1986	9 850	1 586	2 538	3 637	541	1 548
1987	12 100	2 796	2 937	3 995	590	1 781
1988*	11 560	3 178	2 869	2 973	998	1 541
342 Grafisk prod. og forlagsvirksomhet						
1986	6 912	571	2 408	1 816	884	1 234
1987	8 158	513	2 694	2 261	1 424	1 265
1988*	8 076	186	2 861	2 546	1 164	1 319

TABELL 3 forts. IMMATERIELLE INVESTERINGER PR. SYSSELSATT FORDELT PÅ KOSTNADSTYPER. KRONER. IDENTISKE BRANSJEENHETER.

NÆRINGSHOVEDGRUPPE	TOTALT	FORSKING OG UTVIKLING	KUNNSKAP-, ORGANISASJON- OG ADMINISTRASJONS- UTVIKLING	PROGRAM- OG SYSTEM- UTVIKLING	MARKEDS- INVESTE- RINGER	MILJØ- O HELSE- INVESTE- RINGER
35 Produksjon av kjemiske produkter, mineralolje-, kull-, gummi- og plastprodukter						
1986	29 404	15 254	3 965	2 734	5 737	1 713
1987	32 816	15 712	5 414	3 069	6 859	1 762
1988*.....	38 537	19 038	6 308	3 868	7 334	1 990
351 Produksjon av kjemiske råvarer						
1986	17 764	7 966	3 955	2 438	1 063	2 343
1987	18 973	8 440	4 390	2 682	1 068	2 394
1988*.....	22 001	9 702	4 765	3 464	1 618	2 452
352 Prod. av kjemisk-tekniske prod.						
1986	71 327	41 050	7 813	3 873	16 978	1 613
1987	80 513	41 571	12 154	4 700	20 377	1 711
1988*.....	94 732	50 452	14 282	6 793	20 804	2 400
353 Raffinering av jordolje						
1986	34 994	3 527	8 204	12 824	8 015	2 420
1987	38 625	3 459	8 637	11 532	12 397	2 597
1988*.....	39 504	3 582	8 470	11 020	13 776	2 653
354 Prod. av jordolje- og kullprod.						
1986	11 603	7 297	1 233	830	1 345	897
1987	13 185	7 899	1 600	1 137	1 474	1 074
1988*.....	15 664	9 129	1 795	1 148	2 714	877
355 Prod. og reparasjon av gummiprod.						
1986	18 112	6 518	541	4 384	4 614	2 053
1987	20 766	8 804	968	4 345	4 402	2 245
1988*.....	11 369	7 113	728	1 179	-	2 347
356 Produksjon av plastvarer						
1986	5 905	2 227	869	898	876	1 033
1987	6 750	2 369	1 252	1 035	1 110	985
1988*.....	8 693	2 830	1 550	1 575	1 693	1 045
36 Produksjon av mineralske produkter						
1986	10 609	4 269	1 928	1 082	2 232	1 098
1987	10 995	4 195	1 875	1 284	2 471	1 170
1988*.....	12 572	4 884	2 033	1 460	2 952	1 243
361 Prod. av keramiske produkter						
1986	4 575	912	730	396	1 387	1 149
1987	6 973	2 221	420	1 025	1 786	1 517
1988*.....	7 019	2 319	390	682	3 036	591
362 Prod. av glass og glassvarer						
1986	7 834	4 873	1 588	713	-	658
1987	9 757	5 651	1 626	1 651	47	782
1988*.....	8 711	5 567	1 415	807	-	921
369 Prod. av mineralske produkter						
1986	12 106	4 562	2 172	1 265	2 904	1 201
1987	11 784	4 090	2 113	1 228	3 133	1 219
1988*.....	14 136	5 016	2 371	1 705	3 649	1 395

TABELL 3 forts. IMMATERIELLE INVESTERINGER PR. SYSSLETSATT FORDELT PÅ KOSTNADSTYPER. KRONER. IDENTISKE BRANSJEENHETER.

NÆRINGSHOVEDGRUPPE	TOTALT	FORSKING OG UTVIKLING	KUNNSKAP-, ORGANISASJON- OG ADMINISTRASJONS- UTVIKLING	PROGRAM- OG SYSTEM- UTVIKLING	MARKEDS- INVESTE- RINGER	MILJØ- OG HELSE- INVESTE- RINGER
37 Produksjon av metaller						
1986	9 437	4 745	1 786	1 452	508	945
1987	11 445	6 079	2 109	1 685	528	1 044
1988*.....	12 172	6 081	2 395	1 828	660	1 208
371 Prod. av jern, stål og ferrolegeringer						
1986	9 247	3 444	2 582	1 439	609	1 172
1987	11 763	5 503	3 082	1 173	688	1 317
1988*.....	11 795	4 268	3 654	1 390	896	1 586
372 Prod. av ikke-jernholdige metaller						
1986	9 558	5 573	1 280	1 461	444	801
1987	11 249	6 433	1 510	2 000	429	876
1988*.....	12 408	7 221	1 603	2 103	512	970
38 Produksjon av verkstedprodukter						
1986	26 197	17 767	1 996	2 059	3 499	876
1987	28 237	19 264	2 684	2 146	3 155	988
1988*.....	33 305	23 324	2 723	2 360	3 833	1 065
381 Produksjon av metallvarer						
1986	12 748	4 431	1 027	842	5 594	854
1987	11 804	5 418	1 770	1 204	2 510	902
1988*.....	14 691	7 376	1 795	1 211	3 368	941
382 Produksjon av maskiner						
1986	35 814	26 325	2 798	2 320	3 663	707
1987	39 846	29 016	3 191	2 282	4 444	913
1988*.....	48 478	36 807	3 265	2 422	4 929	1 055
383 Prod. av elektriske apparater og materiell						
1986	41 118	30 199	2 356	3 800	3 601	1 162
1987	43 592	31 197	3 834	3 872	3 542	1 147
1988*.....	51 140	36 330	3 617	4 793	5 174	1 227
384 Produksjon av transportmidler						
1986	9 046	4 560	1 382	1 472	694	937
1987	10 746	5 470	1 795	1 512	891	1 077
1988*.....	10 837	5 377	2 074	1 408	907	1 071
385 Prod. av tekniske og vitenskape- lige instrumenter, fotoartikler og optiske artikler						
1986	69 347	57 996	2 333	1 017	7 309	691
1987	62 183	47 870	2 824	531	10 152	805
1988*.....	72 499	56 033	2 445	963	12 015	1 042
39 Industriproduksjon ellers						
1986	33 553	7 018	1 723	1 049	23 020	743
1987	27 563	6 274	2 207	459	17 876	748
1988*.....	29 155	6 866	1 955	569	18 984	781

TABELL 4. FORSKING OG UTVIKLING OG MARKEDSFØRINGSKOSTNADER PR. SYSSELSATT. KRONER. IDENTISKE BRANSJEENHETER.

NÆRINGSHOVEDGRUPPE	EKS- PORT- ANDEL	FORSKING OG UTVIKLING		MARKEDS- FØRINGS- KOSTNAD I ALT	MARKEDSINVESTINGER INNENLANDS			
		MATE- RIELLE	IMMATE- RIELLE		MATERIELLE TOTALT	IMMATERIELLE TOTALT	RETTET INNEN- LANDS	RE- UTI LAI
2,3 OLJEUTVINNING, BERGVERKSDRIFT OG INDUSTRI								
1986	44	2 079	11 515	24 886	835	2 404	1 252	1
1987	44	1 490	12 492	27 608	1 203	2 455	1 182	1
1988*	44	1 297	13 947	30 278	1 211	2 889	1 379	1
2 OLJEUTVINNING OG BERGVERKSDRIFT								
1986	84	4 449	53 340	4 268	-	1 049	721	
1987	83	3 150	51 778	4 499	6	1 064	689	
1988*	79	1 337	47 867	4 824	-	1 114	675	
21 Bryting av kull								
1986	-	-	-	-	-	-	-	-
1987	-	-	-	-	-	-	-	-
1988*	-	-	-	-	-	-	-	-
22 Utvinning av råolje og naturgass								
1986	84	6 587	77 994	5 112	-	1 517	1 067	
1987	82	4 254	70 301	5 176	-	1 415	943	
1988*	78	1 796	63 593	5 441	-	1 452	907	
23 Bryting og utvinning av malm								
1986	70	-	3 637	3 848	-	174	-	
1987	76	400	2 990	4 567	53	278	-	
1988*	73	-	3 871	4 662	-	324	-	
29 Bergverksdrift ellers								
1986	95	-	757	1 470	-	-	-	
1987	95	-	787	1 348	-	-	-	
1988*	95	-	857	1 943	-	-	-	
3 INDUSTRI								
1986	31	1 930	8 873	26 189	888	2 490	1 285	1
1987	32	1 373	9 733	29 231	1 287	2 552	1 216	1
1988*	34	1 294	11 435	32 163	1 301	3 021	1 431	1
31 Produksjon av næringsmidler, drikkevarer og tobakksvarer								
1986	7	383	822	32 937	548	1 119	948	
1987	7	698	1 167	37 213	867	1 215	839	
1988*	7	482	1 276	37 257	723	1 980	1 285	
311-								
312 Produksjon av næringsmidler								
1986	7	419	848	33 422	590	1 051	898	
1987	8	767	1 172	37 724	794	1 047	821	
1988*	7	519	1 302	37 121	633	1 745	1 066	
313 Produksjon av drikkevarer								
1986	-	62	224	22 941	206	598	539	
1987	-	106	188	27 856	1 837	1 483	806	
1988*	-	84	122	34 400	1 802	2 187	1 505	
314 Produksjon av tobakksvarer								
1986	9	-	2 078	52 042	-	6 607	5 126	1
1987	8	-	5 470	55 055	-	8 308	1 904	6
1988*	8	515	5 579	57 950	-	12 810	11 195	1

TABELL 4 forts. FORSKING OG UTVIKLING OG MARKEDSFØRINGSKOSTNADER PR. SYSSELSATT. KRONER. IDENTISKE BRANSJEENHETER.

FØRINGSHOVEDGRUPPE	EKS- PORT- ANDEL	FORSKING OG UTVIKLING		MARKEDS- FØRINGS- KOSTNAD I ALT	MARKEDSINVESTERTINGER INNENLANDS				
		-----			MATERIELLE		IMMATERIELLE		
		MATE- RIELLE	IMMATE- RIELLE		TOTALT	TOTALT	RETTET INNEN- LANDS	RETTET UTEN- LANDS	
32	Produksjon av tekstilvarer, bekleddingsvarer, lær og lærvarer								
	1986	31	240	1 342	15 278	246	1 631	899	732
	1987	34	401	1 650	18 187	663	2 522	1 479	1 043
	1988*.....	35	355	1 794	18 681	517	1 985	1 283	702
321	Produksjon av tekstilvarer								
	1986	34	374	1 355	16 990	394	1 615	1 199	416
	1987	37	620	1 679	20 693	1 075	2 463	1 809	654
	1988*.....	39	507	1 786	22 208	841	2 516	1 693	823
322	Prod. av klær, unntatt skotøy								
	1986	5	-	1 560	14 694	-	1 986	433	1 553
	1987	5	38	1 886	17 252	-	3 061	1 030	2 031
	1988*.....	5	109	2 230	16 213	-	1 136	547	589
323	Prod. av lær og lær- og skinn- varer, unntatt klær og skotøy								
	1986	81	-	561	6 184	-	-	-	-
	1987	85	-	752	4 625	-	-	-	-
	1988*.....	84	-	645	3 873	-	-	-	-
324	Produksjon av skotøy								
	1986	8	154	497	3 622	-	1 242	621	621
	1987	6	186	745	5 020	-	2 795	1 552	1 242
	1988*.....	4	253	632	4 747	-	2 532	1 899	632
33	Produksjon av trevarer								
	1986	15	28	1 435	32 483	52	379	131	249
	1987	14	28	2 181	36 285	78	756	451	305
	1988*.....	15	30	1 773	40 121	115	1 059	836	223
331	Prod. av trevarer, unntatt møbler og innredninger								
	1986	13	37	575	16 551	37	303	131	172
	1987	12	38	1 173	18 626	57	321	151	170
	1988*.....	13	38	636	19 671	76	438	171	267
332	Produksjon av møbler og innredninger av tre								
	1986	19	4	3 502	70 749	86	561	130	432
	1987	19	4	4 590	78 503	130	1 797	1 169	628
	1988*.....	21	9	4 559	90 245	211	2 581	2 464	116
34	Treforedling, grafisk produksjon og forlagsvirksomhet								
	1986	28	89	945	35 414	241	757	561	196
	1987	28	345	1 355	40 163	195	1 117	895	222
	1988*.....	30	243	1 223	44 966	127	1 107	749	358
341	Treforedling								
	1986	68	243	1 586	8 028	139	541	68	473
	1987	68	934	2 796	8 902	206	590	69	521
	1988*.....	71	702	3 178	10 334	188	998	76	922
342	Grafisk prod. og forlagsvirksomhet								
	1986	-	-	571	51 395	300	884	849	35
	1987	-	-	513	58 422	188	1 424	1 377	47
	1988*.....	-	-	186	63 333	94	1 164	1 105	59

TABELL 4 forts. FORSKING OG UTVIKLING OG MARKEDSFØRINGSKOSTNADER PR. SYSSELSATT. KRONER. IDENTISKE BRANSJEENHETER.

NÆRINGSHOVEDGRUPPE	EKS- PORT- ANDEL	FORSKING OG UTVIKLING		MARKEDS- FØRINGS- KOSTNAD I ALT	MARKEDSINVESTINGER INNENLANDS				
		MATE- RIELLE	IMMATE- RIELLE		MATERIELLE		IMMATERIELLE		
					TOTALT	TOTALT	RETTET INNEN- LANDS	RE- UTI LAI	
35	Produksjon av kjemiske produkter, mineralolje-, kull-, gummi- og plastprodukter								
	1986	52	10 403	15 254	30 043	1 414	5 737	2 173	3
	1987	50	3 356	15 712	33 814	1 264	6 859	3 105	3
	1988*.....	47	3 743	19 038	42 508	7 007	7 334	2 982	4
351	Produksjon av kjemiske råvarer								
	1986	69	1 629	7 966	15 469	-	1 063	392	
	1987	64	3 253	8 440	16 308	7	1 068	425	
	1988*.....	67	2 676	9 702	17 449	14	1 618	697	
352	Prod. av kjemisk-tekniske prod.								
	1986	34	33 481	41 050	64 596	5 144	16 978	5 116	11
	1987	36	5 287	41 571	72 964	3 912	20 377	7 803	12
	1988*.....	37	6 811	50 452	98 026	24 710	20 804	7 186	13
353	Raffinering av jordolje								
	1986	64	-	3 527	22 444	-	8 015	8 015	
	1987	60	-	3 459	23 065	3 459	12 397	12 397	
	1988*.....	54	-	3 582	24 797	-	13 776	13 776	
354	Prod. av jordolje- og kullprod.								
	1986	4	10 571	7 297	9 917	-	1 345	897	
	1987	4	11 942	7 899	10 203	-	1 474	1 053	
	1988*.....	5	13 052	9 129	14 324	-	2 714	1 044	1
355	Prod. og reparasjon av gummiprod.								
	1986	62	-	6 518	18 265	-	4 614	4 037	
	1987	74	-	8 804	21 096	-	4 402	3 852	
	1988*.....	79	-	7 113	20 095	-	-	-	
356	Produksjon av plastvarer								
	1986	23	456	2 227	20 826	96	876	588	
	1987	24	227	2 369	24 887	423	1 110	747	
	1988*.....	24	253	2 830	27 641	475	1 693	1 103	
36	Produksjon av mineralske produkter								
	1986	15	556	4 269	25 072	965	2 232	2 186	
	1987	8	299	4 195	28 977	21 453	2 471	2 384	
	1988*.....	9	339	4 884	31 249	2 692	2 952	2 755	
361	Prod. av keramiske produkter								
	1986	35	184	912	11 541	-	1 387	912	
	1987	33	126	2 221	15 593	3 153	1 786	1 156	
	1988*.....	38	136	2 319	20 154	-	3 036	1 387	1
362	Prod. av glass og glassvarer								
	1986	14	90	4 873	10 084	-	-	-	
	1987	14	113	5 651	11 968	-	47	-	
	1988*.....	17	66	5 567	14 568	-	-	-	
369	Prod. av mineralske produkter								
	1986	14	722	4 562	30 631	1 336	2 904	2 904	
	1987	5	365	4 090	34 673	28 812	3 133	3 103	
	1988*.....	7	428	5 016	36 519	3 647	3 649	3 571	

TABELL 4 forts. FORSKING OG UTVIKLING OG MARKEDSFØRINGSKOSTNADER PR. SYSSELSATT. KRONER. IDENTISKE BRANSJEENHETER.

VÆRINGSHOVEDGRUPPE	EKS- PORT- ANDEL	FORSKING OG UTVIKLING		MARKEDS- FØRINGS- KOSTNAD I ALT	MARKEDSINVESTERINGER INNENLANDS				
		-----			MATERIELLE		IMMATERIELLE		
		MATE- RIELLE	IMMATE- RIELLE		TOTALT	TOTALT	RETTET INNEN- LANDS	RETTET UTEN- LANDS	
37									
Produksjon av metaller									
1986	83	233	4 745	12 843	5 245	508	311	197	
1987	86	487	6 079	12 917	-	528	331	197	
1988*.....	87	845	6 081	15 124	2 709	660	396	264	
371									
Prod. av jern, stål og ferrolegeringer									
1986	72	323	3 444	10 181	-	609	341	269	
1987	72	570	5 503	11 604	-	688	370	318	
1988*.....	76	682	4 268	14 878	7 019	896	622	274	
372									
Prod. av ikke-jernholdige metaller									
1986	87	176	5 573	14 537	8 583	444	292	152	
1987	90	436	6 433	13 725	-	429	307	123	
1988*.....	91	947	7 221	15 279	-	512	254	258	
38									
Produksjon av verkstedprodukter									
1986	31	2 602	17 767	21 436	480	3 499	1 628	1 871	
1987	32	2 354	19 264	23 432	550	3 155	1 047	2 107	
1988*.....	39	2 106	23 324	25 719	604	3 833	1 369	2 464	
381									
Produksjon av metallvarer									
1986	25	1 538	4 431	16 317	102	5 594	3 967	1 628	
1987	26	1 600	5 418	18 974	343	2 510	1 053	1 457	
1988*.....	29	450	7 376	19 794	169	3 368	2 181	1 187	
382									
Produksjon av maskiner									
1986	28	3 340	26 325	21 192	839	3 663	1 176	2 487	
1987	24	2 174	29 016	23 524	594	4 444	1 167	3 277	
1988*.....	27	2 295	36 807	24 847	779	4 929	1 288	3 641	
383									
Prod. av elektriske apparater og materiell									
1986	41	4 040	30 199	38 569	517	3 601	1 262	2 339	
1987	42	4 520	31 197	39 485	861	3 542	1 624	1 918	
1988*.....	44	4 380	36 330	44 460	959	5 174	1 701	3 473	
384									
Produksjon av transportmidler									
1986	34	1 306	4 560	10 728	294	694	193	501	
1987	41	1 626	5 470	11 552	459	891	207	684	
1988*.....	57	1 476	5 377	13 980	510	907	269	638	
385									
Prod. av tekniske og vitenskape- lige instrumenter, fotoartikler og optiske artikler									
1986	49	2 145	57 996	46 995	30	7 309	1 959	5 350	
1987	46	1 085	47 870	56 600	-	10 152	2 828	7 324	
1988*.....	44	2 953	56 033	68 919	-	12 015	2 810	9 205	
39									
Industriproduksjon ellers									
1986	38	37	7 018	57 925	-	23 020	13 066	9 953	
1987	39	165	6 274	58 511	-	17 876	11 165	6 710	
1988*.....	40	362	6 866	67 683	-	18 984	10 505	8 479	

TABELL 5. FINANSIERING AV BEDRIFTSOPPKJØP OG ULIKE TYPER INVESTERINGER. PROSENT. 1987. IDENTISKE BRANSJEENHETER.

FINANSIERINGSKILDE	INVESTERINGSTYPE						
	MATERIELLE		IMMATERIELLE		Ar		
			FoU	Markeds- investering			
2,3 OLJEUTVINNING, BERGVERKSSDRIFT OG INDUSTRI							
I ALT i 1000 Kr.	34 506	404	4 252	615	1 187	366	2 281
		100		100		100	
Egeninntjening		67		80		78	
Ny egenkapital utenfra		3		3		4	
Tilskudd fra konsern		4		4		8	
Tilskudd fra det offentlige		1		2		1	
Lån		25		8		10	
Andre		1		4		-	
21 BRYTING AV KULL							
I ALT i 1000 Kr.		-		-		-	
		-		-		-	
Egeninntjening		-		-		-	
Ny egenkapital utenfra		-		-		-	
Tilskudd fra konsern		-		-		-	
Tilskudd fra det offentlige		-		-		-	
Lån		-		-		-	
Andre		-		-		-	
22 UTVINNING AV RÅOLJE OG NATURGASS							
I ALT i 1000 Kr.	17 710	892	1 146	540	31 876		533
		100		100		100	
Egeninntjening		82		91		100	
Ny egenkapital utenfra		2		-		-	
Tilskudd fra konsern		-		9		-	
Tilskudd fra det offentlige		-		-		-	
Lån		16		-		-	
Andre		-		-		-	
23 BRYTING OG UTVINNING AV MALM							
I ALT i 1000 Kr.		:					
		100		100		100	
Egeninntjening		13		47		100	
Ny egenkapital utenfra		-		-		-	
Tilskudd fra konsern		13		-		-	
Tilskudd fra det offentlige		74		53		-	
Lån		-		-		-	
Andre		-		-		-	

TABELL 5 forts. FINANSIERING AV BEDRIFTSOPPKJØP OG ULIKE TYPER INVESTERINGER. PROSENT. 1987. IDENTISKE BRANSJEENHETER.

FINANSIERINGSKILDE	INVESTERINGSTYPE			
	MATERIELLE	IMMATERIELLE		
		FoU	Markeds- investering	Andre
29 BERGVERKSDRIFT ELLERS				
I ALT i 1000 Kr.	:			
	100	100	-	100
Egeninntjening	100	100	-	100
Ny egenkapital utenfra	-	-	-	-
Tilskudd fra konsern	-	-	-	-
Tilskudd fra det offentlige	-	-	-	-
Lån	-	-	-	-
Andre	-	-	-	-
31 PRODUKSJON AV NÆRINGSMIDLER, DRIKKEVARER OG TOBAKKSVARER				
I ALT i 1000 Kr.	3 084 962	64 160	247 127	201 159
	100	100	100	100
Egeninntjening	60	94	63	97
Ny egenkapital utenfra	4	-	-	-
Tilskudd fra konsern	7	-	36	1
Tilskudd fra det offentlige	-	3	-	-
Lån	24	-	-	1
Andre	5	3	1	-
32 PRODUKSJON AV TEKSTILVARER, BEKLEDNINGSVARER, LÆR OG LÆRVARER				
I ALT i 1000 Kr.	217 130	22 709	47 022	35 473
	100	100	100	100
Egeninntjening	57	77	52	85
Ny egenkapital utenfra	-	-	-	-
Tilskudd fra konsern	-	-	-	-
Tilskudd fra det offentlige	2	17	10	6
Lån	41	6	37	9
Andre	-	-	1	-
33 PRODUKSJON AV TREVARER				
I ALT i 1000 Kr.	1 147 910	68 324	23 683	113 407
	100	100	100	100
Egeninntjening	35	92	83	99
Ny egenkapital utenfra	-	-	-	-
Tilskudd fra konsern	51	3	-	-
Tilskudd fra det offentlige	-	-	-	-
Lån	14	5	17	1
Andre	-	-	-	-

TABELL 5 forts. FINANSIERING AV BEDRIFTSOPPKJØP OG ULIKE TYPER INVESTERINGER. PROSENT. 1987. IDENTISKE BRANSJEENHETER

FINANSIERINGSKILDE	INVESTERINGSTYPE			
	MATERIELLE	IMMATERIELLE		Ar
		FoU	Markeds- investering	
34 TREFOREDLING, GRAFISK PRODUKSJON OG FORLAGSVIRKSOMHET				
I ALT i 1000 Kr.	2 730 540	46 726	92 133	246
	100	100	100	
Egeninntjening	28	80	96	
Ny egenkapital utenfra	2	-	-	
Tilskudd fra konsern	-	1	-	
Tilskudd fra det offentlige	-	-	1	
Lån	70	19	4	
Andre	-	-	-	
35 PRODUKSJON AV KJEMISKE -, MINERALOLJE-, KULL-, GUMMI- OG PLASTPROD.				
I ALT i 1000 Kr.	2 533 625	409 536	188 822	267
	100	100	100	
Egeninntjening	49	93	88	
Ny egenkapital utenfra	1	-	-	
Tilskudd fra konsern	12	4	2	
Tilskudd fra det offentlige	-	1	-	
Lån	33	-	10	
Andre	5	1	-	
36 PRODUKSJON AV MINERALSKE PRODUKTER				
I ALT i 1000 Kr.	1 247 795	48 086	29 846	49
	100	100	100	
Egeninntjening	34	56	100	
Ny egenkapital utenfra	23	-	-	
Tilskudd fra konsern	-	-	-	
Tilskudd fra det offentlige	-	34	-	
Lån	44	10	-	
Andre	-	-	-	
37 PRODUKSJON AV METALLER				
I ALT i 1000 Kr.	1 309 645	154 355	13 404	122
	100	100	100	
Egeninntjening	77	90	100	
Ny egenkapital utenfra	-	-	-	
Tilskudd fra konsern	3	5	-	
Tilskudd fra det offentlige	-	6	-	
Lån	19	-	-	
Andre	1	-	-	

TABELL 5: forts. FINANSIERING AV BEDRIFTSOPPKJØP OG ULIKE TYPER INVESTERINGER. PROSENT. 1987. IDENTISKE BRANSJEENHETER.

FINANSIERINGSKILDE	INVESTERINGSTYPE			
	MATERIELLE		IMMATERIELLE	
		FoU	Markeds- investering	Andre
38 PRODUKSJON AV VERKSTEDPRODUKTER				
I ALT i 1000 Kr.	4 002 481	2 261 882	455 006	683 125
	100	100	100	100
Egeninntjening	60	71	74	85
Ny egenkapital utenfra	8	5	9	1
Tilskudd fra konsern	3	1	1	3
Tilskudd fra det offentlige	1	1	-	1
Lån	28	14	16	12
Andre	1	7	-	-
39 INDUSTRIPRODUKSJON ELLERS				
I ALT i 1000 Kr.	101 911	20 108	57 761	10 941
	100	100	100	100
Egeninntjening	75	74	100	91
Ny egenkapital utenfra	-	-	-	-
Tilskudd fra konsern	-	7	-	-
Tilskudd fra det offentlige	1	1	-	-
Lån	25	18	-	9
Andre	-	-	-	-

TABELL 6: IMMATERIELLE INVESTERINGER. TOTALT.

NÆRINGSHOVEDGRUPPE	ANTALL BRANSJE- ENHETER	DEKNINGS- GRAD (SYSSEL- SETTING)	MATERIELLE INVESTERINGER		IMMATERIELLE INVESTERINGER		ANDEL MATERI INVEST RINGER
			TOTALT	PR. SYS- SELSATT	TOTALT	PR. SYS- SELSATT	
		Prosent	I	1 000 Kr.		I	Prosen
2,3 OLJEUTVINNING, BERGVERKSDRIFT OG INDUSTRI							
1986	591		31 013 479	94	6 510 708	20	21
1987	610	49	35 039 487	103	7 514 955	22	21
1988*	513		24 320 048	89	6 534 399	24	27
2 OLJEUTVINNING OG BERGVERKSDRIFT							
1986	18		14 687 761	699	1 362 606	65	9
1987	18	74	14 988 414	674	1 455 706	65	10
1988*	15		12 685 440	697	1 247 646	69	10
21 Bryting av kull							
1986	1		78 833	113	2 620	4	3
1987	1	100	22 684	43	2 079	4	9
1988*	-		-	-	-	-	-
22 Utvinning av råolje og naturgass							
1986	11		13 793 647	1 005	1 329 126	97	10
1987	11	89	14 546 217	928	1 424 019	91	10
1988*	9		12 291 297	993	1 217 271	98	10
23 Bryting og utvinning av malm							
1986	5		:	78	:	6	8
1987	5	76	:	62	:	7	12
1988*	5		:	50	:	7	15
29 Bergverksdrift ellers							
1986	1		:	160	:	3	2
1987	1	5	:	75	:	3	4
1988*	1		:	80	:	4	5
3 INDUSTRI							
1986	573		16 325 718	53	5 148 102	17	32
1987	592	48	20 051 073	63	6 059 249	19	30
1988*	498		11 634 608	46	5 286 753	21	45
31 Produksjon av næringsmidler, drikkevarer og tobakksvarer							
1986	83		2 216 160	41	326 069	6	15
1987	84	41	2 827 315	51	394 536	7	14
1988*	70		2 011 555	48	371 692	9	18
311-							
312 Produksjon av næringsmidler							
1986	60		1 768 713	37	293 858	6	17
1987	61	36	2 270 163	46	344 638	7	15
1988*	50		1 630 527	43	323 094	9	20
313 Produksjon av drikkevarer							
1986	21		:	90	:	4	4
1987	21	81	:	103	:	5	5
1988*	18		:	105	:	6	6
314 Produksjon av tobakksvarer							
1986	2		:	20	:	14	70
1987	2	87	:	46	:	23	50
1988*	2		:	76	:	32	42

FÆRINGSHOVEDGRUPPE	ANTALL BRANSJE- ENHETER	DEKNINGS- GRAD (SYSSEL- SETTING)	MATERIELLE INVESTERINGER		IMMATERIELLE INVESTERINGER		ANDEL AV MATERIELLE INVEST- RINGER	
			TOTALT	PR. SYS- SELSATT	TOTALT	PR. SYS- SELSATT		
		Prosent	I	1 000 Kr.		I	Prosent	
32 Produksjon av tekstilvarer, bekledningsvarer, lær og lærvarer								
1986	42			317 746	22	80 728	6	25
1987	42	39		199 796	15	96 103	7	48
1988*.....	37			470 060	41	71 163	6	15
321 Produksjon av tekstilvarer								
1986	22			261 172	28	57 737	6	22
1987	22	43		154 346	18	65 448	8	42
1988*.....	19			438 079	62	50 702	7	12
322 Prod. av klær, unntatt skotøy								
1986	16			48 725	12	21 020	5	43
1987	16	35		36 120	9	27 211	7	75
1988*.....	15			26 634	8	16 697	5	63
323 Prod. av lær og lær- og skinn- varer, unntatt klær og skotøy								
1986	2			:	7	:	1	9
1987	2	32		:	8	:	1	11
1988*.....	1			:	11	:	2	15
324 Produksjon av skotøy								
1986	2			:	4	:	3	60
1987	2	27		:	7	:	5	70
1988*.....	2			:	4	:	6	148
33 Produksjon av trevarer								
1986	22			826 765	27	141 879	5	17
1987	22	18		1 125 205	37	216 891	7	19
1988*.....	19			819 788	30	189 028	7	23
331 Prod. av trevarer, unntatt møbler og innredninger								
1986	10			669 485	32	65 264	3	10
1987	10	14		1 019 371	48	100 907	5	10
1988*.....	8			696 192	37	97 228	5	14
332 Produksjon av møbler og innredninger av tre								
1986	12			157 280	17	76 615	8	49
1987	12	26		105 834	11	115 984	12	110
1988*.....	11			123 596	14	91 800	11	74
34 Treforedling, grafisk produksjon og forlagsvirksomhet								
1986	64			2 275 031	64	248 519	7	11
1987	66	52		2 575 616	72	311 236	9	12
1988*.....	51			1 549 147	58	249 273	9	16
341 Treforedling								
1986	20			1 177 297	95	101 596	8	9
1987	22	78		1 604 682	123	141 311	11	9
1988*.....	15			429 464	62	90 062	13	21
342 Grafisk prod. og forlagsvirksomhet								
1986	44			1 097 734	48	146 923	6	13
1987	44	43		970 934	43	169 925	7	18
1988*.....	36			1 119 683	57	159 211	8	14

TABELL 6 forts. IMMATERIELLE INVESTERINGER. TOTALT.

NÆRINGSHOVEDGRUPPE	ANTALL BRANSJE- ENHETER	DEKNINGS- GRAD (SYSSEL- SETTING)	MATERIELLE INVESTERINGER		IMMATERIELLE INVESTERINGER		ANDEL MATERI INVEST RINGER	
			TOTALT	PR. SYS- SELSATT	TOTALT	PR. SYS- SELSATT		
		Prosent	I	1 000 Kr.	I	Prosen		
35								
Produksjon av kjemiske produkter, mineralolje-, kull-, gummi- og plastprodukter								
1986	61			3 672 566	140	727 651	28	20
1987	64	64		6 868 058	255	837 698	31	12
1988*	57			2 411 687	103	927 787	40	38
351								
Produksjon av kjemiske råvarer								
1986	16			983 679	107	146 084	16	15
1987	17	93		1 070 545	119	152 110	17	14
1988*	15			937 245	119	173 353	22	18
352								
Prod. av kjemisk-tekniske prod.								
1986	15			541 447	82	472 413	71	87
1987	16	59		476 179	69	539 030	78	113
1988*	16			933 888	134	653 652	93	70
353								
Raffinering av jordolje								
1986	3			1 672 482	2 333	23 714	33	1
1987	3	100		4 558 143	5 070	33 297	37	1
1988*	2			:	316	:	39	13
354								
Prod. av jordolje- og kullprod.								
1986	3			125 246	73	19 900	12	16
1987	3	26		205 507	113	24 076	13	12
1988*	3			:	83	:	16	19
355								
Prod. og reparasjon av gummiprod.								
1986	4			42 401	27	26 343	17	62
1987	4	76		78 693	48	30 668	19	39
1988*	3			93 815	82	12 934	11	14
356								
Produksjon av plastvarer								
1986	20			307 311	49	39 197	6	13
1987	21	35		478 991	72	58 517	9	12
1988*	18			180 131	35	44 657	9	25
36								
Produksjon av mineralske produkter								
1986	19			909 379	79	124 069	11	14
1987	19	46		1 167 159	102	128 540	11	11
1988*	17			1 228 770	114	137 910	13	11
361								
Prod. av keramiske produkter								
1986	4			10 582	10	7 596	7	72
1987	4	94		10 878	10	9 704	9	89
1988*	2			:	20	:	7	36
362								
Prod. av glass og glassvarer								
1986	4			62 592	30	16 286	8	26
1987	4	53		81 571	41	19 583	10	24
1988*	4			:	20	:	9	44
369								
Prod. av mineralske produkter								
1986	11			836 205	101	100 187	12	12
1987	11	39		1 074 710	128	99 253	12	9
1988*	11			1 180 753	142	117 325	14	10

IÆRINGSHOVEDGRUPPE	ANTALL BRANSJE- ENHETER	DEKNINGS- GRAD (SYSSEL- SETTING)	MATERIELLE INVESTERINGER		IMMATERIELLE INVESTERINGER		ANDEL AV MATERIELLE INVESTERINGER	
			TOTALT	PR. SYS- SELSATT	TOTALT	PR. SYS- SELSATT		
		Prosent	I	1 000 Kr.		I	Prosent	
37	Produksjon av metaller							
	1986	23		2 391 807	98	302 724	12	13
	1987	24	85	1 559 776	65	360 273	15	23
	1988*.....	21		802 560	40	242 215	12	30
371	Prod. av jern, stål og ferrolegeringer							
	1986	15		479 629	47	93 894	9	20
	1987	15	74	191 997	20	113 841	12	59
	1988*.....	15		274 874	29	112 570	12	41
372	Prod. av ikke-jernholdige metaller							
	1986	8		1 912 178	134	208 830	15	11
	1987	9	94	1 367 779	96	246 432	17	18
	1988*.....	6		527 686	50	129 645	12	25
38	Produksjon av verkstedprodukter							
	1986	250		3 623 229	33	3 095 756	28	85
	1987	262	47	3 633 366	31	3 618 478	31	100
	1988*.....	219		2 257 606	25	3 018 842	33	134
381	Produksjon av metallvarer							
	1986	45		652 586	26	277 850	11	43
	1987	49	30	817 350	30	297 673	11	36
	1988*.....	43		501 656	24	297 370	14	59
382	Produksjon av maskiner							
	1986	86		1 483 669	38	1 217 492	32	82
	1987	90	63	1 129 650	27	1 459 531	35	129
	1988*.....	69		857 353	28	1 570 760	51	183
383	Prod. av elektriske apparater og materiell							
	1986	80		816 722	37	1 303 324	59	160
	1987	80	54	740 429	34	1 476 187	68	199
	1988*.....	66		381 688	28	757 950	55	199
384	Produksjon av transportmidler							
	1986	30		644 787	28	200 209	9	31
	1987	33	32	921 343	37	295 093	12	32
	1988*.....	31		482 312	21	292 978	13	61
385	Prod. av tekniske og vitenskape- lige instrumenter, fotoartikler og optiske artikler							
	1986	9		25 465	18	96 881	69	380
	1987	10	38	24 594	15	89 994	55	366
	1988*.....	10		34 597	22	99 784	64	288
39	Industriproduksjon ellers							
	1986	9		93 035	30	100 707	32	108
	1987	9	39	94 782	30	95 494	30	101
	1988*.....	7		83 435	31	78 843	29	94

IMMATERIELLE INVESTERINGER 1986-1988

Opgavene er undergitt taushetsplikt. De vil bli nyttet bare til å utarbeide statistikk og vil bli oppbevart og eventuelt tilintetgjort på en betryggende måte.

FOR FORETAKET SAMLET		1986	1987	Anslag 1988*
		1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr
01	Aksjekapitalen til pålydende pr. 31/12			
02	Markedsverdi av aksjekapital pr. 31/12			

OM VIRKSOMHETEN

- 10 Var de oppgitte bedriftene virksomme hele perioden? Ja Nei
101 Hvis nei, oppgi i merknadene side 2 hvilke bedrifter og når de var uvirksomme.

11 Angi hva produksjonen anvendes til i prosent Investeringer:		Ferdigvarer	Videreforedling
Konsum:			

		1986	1987	Anslag 1988*
12	Antall sysselsatte innenlands pr. 31/12			
13*	Sysselsatte i utenlandske datterselskaper i samme bransje pr. 31/12			
14	Salgsinntekter av varer og tjenester	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr
141	Eksport			
15	Totale markedsføringskostnader			
MATERIELLE INVESTERINGER				
161	Datastyrte maskiner for konstruksjon og produksjon			
162	Administrativt EDB-utstyr			
163	Andre			
16	TOTALE INNENLANDSKE MATERIELLE INVESTERINGER			
Av dette				
1601	Materielle investeringer til Forsking og Utvikling (FoU)			
1602	Materielle markedsinvesteringer			
17*	Materielle markedsinvesteringer i utenlandske datterselskaper i samme bransje			

* Frivillige oppgaver

IMMATERIELLE INVESTERINGER	1986	1987	Anslag 1988*
	1 000 kr	1 000 kr	1 000 kr
21 Forsking og Utvikling			
211 Internt			
212 Eksternt			
22 Program- og systemutvikling			
221 Internt			
222 Eksternt			
23 Organisasjons- og administrasjonsutvikling			
231 Internt			
232 Eksternt			
24 Kunnskapsutvikling i foretaket forøvrig			
241 Internt			
242 Eksternt			
25 Miljø- og helseinvesteringer			
26 Markedsinvesteringer			
261 Innenlandske			
262 Utenlandske			
20 TOTALE IMMATERIELLE INVESTERINGER			
27* Immaterielle markedsinvesteringer påløpt i utenlandske datterselskaper i samme bransje			

FINANSIERING AV INVESTERINGER I 1987 I 1 000 KRONER

INVESTERINGSTYPE FINANSIERINGSKILDE	MATERIELLE (16)	IMMATERIELLE		
		FoU (21)	Markeds (26)	Andre (22-25)
31 Egeninntjening				
32 Ny egenkapital utenfra				
33 Tilskudd fra konsern				
34 Tilskudd fra det offentlige				
35 Lån				
36 Andre				
30 I ALT				
40 Leasing				

MERKNADER

Kontaktperson for SSBs henvendelser
Telefon

Navn

Sted

Dato

Underskrift